

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

972

Vragen van het lid **Weverling** (VVD) aan de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat en de Minister van Justitie en Veiligheid over *het bericht «Brits parlement overtuigd van samenwerking tussen Huawei en China»* (ingezonden 14 oktober 2020).

Antwoord van Staatssecretaris Keijzer (Economische Zaken en Klimaat) en van Minister Grapperhaus (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 1 december 2020). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2020–2021, nr. 697

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Brits parlement overtuigd van samenwerking tussen Huawei en China» en het onderliggende rapport van het Defence Select Committee van het Britse Lagerhuis over de veiligheid van 5G?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 en 3

Hoe beoordeelt u dit rapport? Bent u van mening dat de conclusies in dit rapport geloofwaardig zijn en voor zover u kunt beoordelen, gebaseerd zijn op feitelijke juistheid?

Hoe beoordeelt u de inschatting, gemaakt onder meer op basis van de nauwe banden tussen de CEO van Huawei en de Chinese regeringspartij en de eigendomsstructuur van Huawei, dat Huawei «nauw verbonden» is met de Chinese staat? Als u deze inschatting deelt, welke gevolgen dient dit volgens u te hebben voor uw beleid?

Antwoord 2 en 3

Het rapport «The Security of 5G» van de Defence Committee dat op 8 oktober 2020 is gepubliceerd beschrijft de uitkomsten van een onderzoek naar de veiligheid van 5G. Dit rapport gaat onder meer in op de risico's voor de Britse 5G-infrastructuur, en de impact van het Britse besluit om Huawei te weren. Ik volg de ontwikkelingen in het beleid ten aanzien van de veiligheid en integriteit van 5G-netwerken in andere landen, waaronder het Verenigd

¹ Telecompaper, 9 oktober 2020 «Brits parlement overtuigd van samenwerking tussen Huawei en China» (<https://www.telecompaper.com/nieuws/brits-parlement-overtuigd-van-samenwerking-tussen-huawei-en-china--1357214>)

Koninkrijk, op de voet. Ik wil benadrukken dat Nederland een eigenstandige afweging maakt met betrekking tot de veiligheid en integriteit van de telecomnetwerken. Eén van de maatregelen die het kabinet heeft genomen naar aanleiding van een risicoanalyse naar de kwetsbaarheid van netwerken van telecomaانبieders door de Taskforce Economische Veiligheid is het inrichten van een structureel proces. Hierin wordt nieuwe informatie over dreigingen gedeeld, en op grond daarvan risicobeoordelingen uitgevoerd door overheid en telecomsector. Indien nodig kunnen op basis hiervan adviezen worden opgesteld of aanvullende maatregelen worden voorgeschreven. Op deze manier wordt bevorderd dat de telecomnetwerken ook in de toekomst beschermd zullen zijn tegen dreigingen.

Daarnaast is in december 2019 het Besluit veiligheid en integriteit telecommunicatie gepubliceerd en in werking getreden. Dit besluit biedt ten eerste een grondslag voor het bij ministeriële regeling stellen van nadere regels met betrekking tot de door telecomaانبieders te treffen technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen. Op dit moment wordt de ministeriële regeling voorbereid door mijn ministerie, in samenwerking met TNO, de toezichthouder Agentschap Telecom, het Ministerie van Justitie en Veiligheid, de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, en de sector zelf. Het besluit regelt ten tweede dat telecomaانبieders bij beschikking de verplichting kan worden opgelegd om in de zogenaamde kritieke onderdelen van hun netwerken uitsluitend gebruik te maken van producten of diensten van andere dan de in die beschikking genoemde partijen. Momenteel worden deze beschikkingen voorbereid.

Tot slot, Nederland blijft zich inzetten voor verdere ontwikkeling van de gezamenlijke Europese aanpak voor de veiligheid van 5G-netwerken, conform de motie van de leden Weverling² c.s. en Van den Berg, waaronder de implementatie van maatregelen uit de op 29 januari 2020 gepubliceerde EU 5G toolbox. Een Europese aanpak kan bijdragen aan de effectiviteit van de beveiligingsmaatregelen. Daarnaast kan de uitwisseling van informatie over risico's en maatregelen bijdragen aan de nationale aanpak voor veiligheid en integriteit van telecomnetwerken.

Vraag 4 en 5

Klopt het dat Huawei over de afgelopen drie jaar miljarden dollars aan subsidie heeft ontvangen van de Chinese overheid met als doel het bewerkstelligen van marktdominantie van Huawei? Zo ja, hoe beoordeelt u dit? Deelt u de mening dat dergelijke subsidies zowel een ongelijk speelveld veroorzaken tussen Huawei en Europese aanbieders van vergelijkbare producten, alsook een afhankelijkheid van Huawei in de richting van de Chinese staat suggereren?

Antwoord 4 en 5

Het kabinet is zich bewust, zoals beschreven in de beleidsnotitie «Nederland-China: een nieuwe balans»³, dat de Chinese overheid nauw betrokken is bij het Chinese bedrijfsleven, zowel via staatsbedrijven als private bedrijven. Chinese bedrijven, waaronder in de telecomsector, kunnen vaak aanspraak maken op ruimhartige staatsubsidies, kunstmatig goedkope kredieten van staatsbanken, belastingvoordelen en een grotendeels afgeschermd binnenlandse markt. Hierdoor is er geen sprake van een gelijk speelveld voor Chinese en buitenlandse bedrijven. Om die reden zet het kabinet zowel bilateraal als in EU-verband in op gelijkwaardigheid, wederkerigheid en onafhankelijkheid in de economische betrekkingen met China. Dit is de afgelopen tijd tijdens de diverse contacten op politiek niveau benadrukt, bijvoorbeeld bilateraal tijdens het bezoek van de Chinese Minister van Buitenlandse Zaken Wang Yi aan Nederland op 26 augustus jl. en het bezoek van de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking aan China in november 2019. Deze boodschap is ook afgegeven tijdens de EU-China *leaders meeting*, die via videoconferentie plaatsvond op 14 september jl.

² <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2019Z22805&did=2019D47310>

³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/05/15/nederland-china-een-nieuwe-balans>

Daarnaast heeft het kabinet een voorstel gedaan voor het realiseren van een gelijk speelveld op de interne markt om in te kunnen grijpen bij versturende effecten van subsidies van derde landen en andere discriminatoire voorde- len⁴. Mede op basis hiervan heeft de Europese Commissie onlangs een witboek gepresenteerd over het gelijktrekken van het speelveld op de interne markt in relatie tot overheidssubsidies uit derde landen. Zie in dit verband de kabinetsreactie op het Commissievoorstel COM (2020) 253 – Witboek over buitenlandse subsidies op de interne markt⁵.

Vraag 6

Klopt het dat een substantieel deel van de medewerkers van Huawei naast de werkzaamheden voor het bedrijf zelf eveneens werkzaam is voor of handelt in opdracht van Chinese overheidsorganisaties? Zo ja, hoe beoordeelt u dit?

Antwoord 6

Zoals reeds genoemd in de beantwoording van vraag 4 en 5 kan in algemene zin worden aangegeven dat de Chinese overheid nauw betrokken is bij het Chinese bedrijfsleven.

Vraag 7

Hoe beoordeelt u de aanbeveling uit het rapport in de richting van westerse landen om de krachten te bundelen en de technologische dominantie en afhankelijkheid van China tegen te gaan? Deelt u deze inschatting? Zo ja, op welke wijze krijgt deze vorm in uw beleid?

Antwoord 7

Het open karakter van onze samenleving vormt de grondslag voor de inrichting van onze maatschappij en de basis voor onze welvaart. De constatering, zoals onder andere benoemd in de Kabinetspositie Europese concurrentiekracht⁶ en de Kamerbrief Tegengaan statelijke dreigingen⁷, dat de Westerse landen dreigen achter te lopen op het gebied van nieuwe sleutel-technologieën en dat technologie in toenemende mate verknoot raakt met nationale veiligheidsrisico's, vraagt om actie. Er moet meer samenwerking komen rondom waardeketens die van strategisch economisch belang zijn of cruciaal zijn voor de nationale veiligheid. Dit betreft bijvoorbeeld waardeke- tens die essentieel zijn voor de transitie naar een duurzame en digitale economie of waarvoor we als Nederland of Europa niet afhankelijk willen worden van derde landen.

Niet alleen in het VK wordt er over deze materie nagedacht. Nederland neemt actief deel aan de discussie in EU-verband inzake «open strategische autonomie» die onder andere plaatsvindt in het kader van de *EU Trade Policy Review*, de evaluatie van het handelsbeleid van de Europese Unie. Tegelijkertijd streeft Nederland naar zo breed mogelijke multilaterale oplossingen voor de vraagstukken die deze mondiale ontwikkelingen met zich meebrengen. Dialoog met derde landen, in het bijzonder met bondgenoten, blijft noodzakelijk om de economische- en veiligheidsbelangen van NL te waarborgen.

⁴ Kamerstuk 21501–30, nr. 470

⁵ Kamerstuk 22 112, nr. 2902

⁶ Kamerstuk 30 821, nr. 73

⁷ Kamerstuk 30 821, nr. 72